

HCS D

**Human capital and social
development.**

2024 – volume 12, issue 6

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2024 – 12-jild, 6-son

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие
Jurnali**

12-jild, 6-son (dekabr) 2024.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023 yil 30 noyabrdagi 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqiqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: mukhriddinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: f-m.f.n., dots. Xushvaqtoy Hakim Abdilhakovich

Kotib: PhD., dots., Korjavova Xurshida Abdulmalikovna

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

i.f.d., prof. Нехода Евгения Владимировна (Россия)

i.f.d., prof. Xolmo‘minov Shayzoq Raxmatovich (TDIU)

i.f.d., prof. Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich (SamISI)

i.f.d., prof. Muxammedov Murod Muxammedovich (SamISI)

i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich (SamDU)

i.f.d., prof. Safarov Baxodirxon Shaxriyorovich (SamDU)

i.f.d., prof. Nasimov Dilmurod Abdulloyevich (SamDU)

i.f.n., prof. Aslanova Dilbar Xasanovna (SamISI)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Kushatov Rustam Xaydarovich (SamDU)

i.f.n., dots. Porsayev Ganidjan Muxamedovich (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

i.f.n., dots. Mardanova Ashiroy Tursinboyevna (SamDU)

PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich (SamDU)

PhD, dots. Ernazarov Ortiq Eshnazarovich (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

MUZEY TURIZMI XIZMATLARINI TASHKIL QILISH VA RIVOJLANTIRISHNING MA'NAVIY, IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI.

Y.P.Urinbayeva

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti., Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Urunbayeva Yulduz Pirnazarovna
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
i.f.f.dok., dotsenti

Email:

yulduzpirnazarovna77@gmail.com

Tel: +998905052105

Received: 12 November 2024

Revised: 22 November 2024

Accepted: 14 Desember 2024

Published: 30 Desember 2024

Funding source for publication:
Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya. maqola jahon turizmida eng yosh bo'lgan muzey turizmini O'zbekiston hayotida tashkil qilish va rivojlantirishning ma'naviy, ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini yoritishga bag'ishlangan. Muzey turizmini tashkil qilish va rivojlantirish yo'nalishlari bo'yicha takliflar keltirilgan.

Kalit so'zlar: muzey turizmi, eksponat, galereya, yangi tur, muzey kolleksiyasi, strategiya, hududiy dasturlar, milliy turizm, innovatsiya.

ДУХОВНОЕ, СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ОРГАНИЗАЦИИ И РАЗВИТИЯ УСЛУГ МУЗЕЙНОГО ТУРИЗМА.

Аннотация: статья посвящена выяснению духовного, социально-экономического значения организации и развития музейного туризма, самого молодого в мировом туризме, в жизни Узбекистана. Представлены предложения по организации и развитию музейного туризма.

Ключевые слова: музейный туризм, выставка, галерея, новый тип, музейная коллекция, стратегия, региональные программы, национальный туризм, инновации.

SPIRITUAL, SOCIO-ECONOMIC SIGNIFICANCE OF ORGANIZING AND DEVELOPING MUSEUM TOURISM SERVICES.

Annotation: the article is dedicated to clarifying the spiritual, socio-economic importance of organizing and developing museum tourism, which is the youngest in world tourism, in the life of Uzbekistan. Proposals for organizing and developing museum tourism are presented.

Key words: museum tourism, exhibit, gallery, new type, museum collection, strategy, regional programs, national tourism, innovation.

Kirish. Turizmning innovatsiyali o'zgarishlarga moyil ekanligini yana bir bor isbotladi. Asrimizning boshlanishida xalqaro turizmga gastronomiya turizmi tashkil topdi va jadal rivojlanishni boshladi. Shu kunlarda O'zbekistonda gastronomiya turizmini tashkil qilish va rivojlantirish muhokama qilinmoqda[6]. Shuningdek, O'zbekistonda milliy madaniy turizmi ham yangi tur sifatida ro'yxatdan o'tdi[5].Turizmdagi xalqaro

ekspertlarning xulosalari bo'yicha davlatlarda turizmning taraqqiyot darajalari birinchidan, davlatda turizmning resurslari va bu resurslarning xilma-xilli, jozibador bo'lishligiga ikkinchidan, mavjud resurslardan turizmdagi turlar bo'yicha foydalanish darajalariga bog'liq ekan. Bu juda to'g'ri xulosa chunki, ma'lum bir davlatdagi turistik oqimga yangidan tashkil qilingan turlar ham o'zning miqdoriy hissasini

albatda qo'shadi. Jahondagi davlatlarda yangi turlarni tashkil qilish turizmdagi ustivor yo'nalishni egalladi. Mamlakatimizning milliy turizmida ham yangi istiqbolli turlarni rivojlantirish yo'nalishida jadal tadqiqotlar olib borilmoqda.

O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Shavkat Mirziyoevning «O'zbekiston Respublikasining turizm sohasini jadal rivojlantirishni ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida»gi 2016 yil 2-dekabrda PF-4861 sonli tarixiy Farmonida: -“Mamlakatda turizmni jadal rivojlantirish, mavjud ulkan turizm salohiyatidan yanada to'liq va samarali foydalanish, an'anaviy madaniy-tarixiy turizm bilan birgalikda turizmning boshqa salohiyatli turlarini–rivojlantirish, ichki, kirish va chiqish turizmini kompleks rivojlantirishning milliy va hududiy dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish” belgilangan[1].

Biz ham Prezidentimizning O'zbekistonda 2016 yil 2-dekabrda xalqaro turizmdagi yangi tendensiyalarni, yo'nalishlarni hisobga olib, O'zbekistonda yangi-“muzey turizmi”ni tashkil qilish va rivojlantirish milliy turizmimizdagi dolzarb masalalardan biri deb hisoblaymiz.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Muzey turizmi atamasi Yevropa muzeylarning an'anaviy faoliyatida o'tgan asrning 70-yillarida yozila boshlandi. Muzey turizmining kelib chiqishi G'arb muzeylarining muzey budjetiga yangi, qo'shimcha moliyaviy ta'minotni yaxshilash yo'lidagi izlanishlari bo'lib, bu izlanishlar natijasida muzeylarni turizmga tortish g'oyasi kelib chiqdi[7.8.]. G'arb davlatlarida muzeylar faoliyatidagi asosiy mezon muzey eksponatlari-muzey

kolleksiyasi so'zi-muzeyga keluvchilar shoriga aylantirildi. Bolalarni maktab yoshida muzeylarga olib borish ularning bolalikdan mustaqil kasb tanlashiga, qiziqtirishiga asos bo'lishi haqida xulosalar yozildi [9].

Yevropa davlatlarida muzey turizmining tobora rivojlanib borayotganligiga Osiyo qit'asida birinchilardan bo'lib Rossiyalik olimlar e'tibor qilishdi va o'tgan asrning 90 yillaridan Rossiya muzeylaridan turizmga foydalanish tadqiqotlarini boshlashdi. Hozirga kelib, Rossiyada muzey turizmining ta'rifi, mazmun va mohiyati, rivojlantirishning istiqbolligi haqida ko'plab ilmiy ishlar nashr qilindi, o'quv-uslubiy qo'llanmalar yozildi [4.5.].

Jahon turizmining rivojlanishi tendensiyalarida muzey turizmining jadal rivojlanib borayotganligini e'tiborga olib, vatanimizda xalqaro miqyoslarda e'tirof etilgan ko'plab muzeylarimizning mavjudligini va bu muzeylardan turizmga foydalanishning istiqbolligini hisobga olib, O'zbekistonda aholining ma'naviy-madaniy faravonligini oshirishda, muzey turizmini tashkil qilish va rivojlantirishning mamlakatimiz hayotidagi muhim o'rnini belgilash, uslubiy asoslarini ishlab chiqish ilmiy-amaliy tadqiqotlarini bajarishga kirishdik. Shu yo'nalishlarda dastlabki ishlar e'lon qilindi [10.11.12.13.14.15.]

Tadqiqot

metodologiyasi. Tadqiqotni bajarishda analitik va statistik tahlillar, kuzatuv, ijtimoiy so'rov usullaridan, ilmiy ekspeditsiya natijalaridan foydalanildi.

Tahlil va natijalar. Biz O'zbekistonda muzey turizmini tashkil qilish va rivojlantirishda Rossiyalik mutaxassislarning tadqiqotlarini

o'rganishimiz to'g'riroq bo'ladi. Chunki, Rossiyalik mutaxassislarning ilmiy ishlari bizga ko'proq tushunarli hisoblanadi. Ikkinchidan, Rossiya davlatining muzeylari xalqaro muzey turizmi industriyasiga jadal kirib borayotganligini quyida keltiramiz.

Rossiya turizmi ekspertlarining xulosalari bo'yicha hozirga kelib, Rossiyada muzey turizmining dinamikasi 10-15% o'rtacha o'sishni tashkil qilmoqda. Bu o'sishda Sankt-Peterburg, Moskva, Kaliningrad, Oltin xalqa shaharlari yetakchilik qilayapti. Hammamizga ma'lumki, qayd qilingan shaharlarda dunyoning eng katta va mashhur muzeylari bor. Sankt-Peterburg shaharidagi turizmni rivojlantirish qo'mitasining ma'lumotlari bo'yicha bu shahar muzey turizmida birinchi o'rinni egallaydi, turistlarning 25-30% i Rossiyaning eng katta shaharlaridagi muzeylarga kelishadi. Sankt-Peterburgdagi «Ermitaj»ga 2021-yilda 2,65 mln. turist tashrif buyurishgan. Tretyakov galereyasiga- bu yilda 1,9 mln(dunyo bo'yicha 20-o'rin), A. S. Pushkin nomidagi muzeyga 1,22 mln turist kelishgan [2].

Xalqimiz ongida milliy g'urur va iftixor, istiqloq va Vatanga sadoqat tuyg'ularini kuchaytirish yo'lida muzeylardan samarali foydalanish, muzeylarni zamon talablariga mos yuqori malakali mutaxassislar bilan ta'minlash kabi muhim masalalar yuzaga chiqmoqda. Uchinchidan, zamonaviy hayotda muzeylarning jamiyat hayotida aktiv ishtirok etishiga ko'mak beruvchi yanada keng dasturlarini amalga oshirish talab qilinayapti.

Olimlarning bashoratlari bo'yicha 2033 yilga borib muzey turizmining butunjahon bozoridagi daromadlari har yili 11% ga ko'tarila borib 75

mlrd.dollarga yetadi. Bunday bashoratlarga asoslani dunyoda eng katta muzeylarga ega bo'lgan Yevropa davlatlari endigina tashkil topayotgan muzey turizmni shiddat bilan rivojlantirmoqdalar[3].

Xalqaro tadqiqotlar kompaniyasi (Future Market Insights (FMI) ning hisoboti bo'yicha madaniy turizm turlarining ichida muzey turizmidagi turistik oqim oldimizdagi 10 yillikda birinchi o'ringa chiqadi. Shuningdek, hisobotda keltirilishicha xalqaro turizm iqtisodiyotiga 2023 yilda muzey turizmi 25,2 mlrd. dollar foyda keltirdi, ya'ni bashoratlari to'g'ri chiqib, muzey turizmining o'rtacha yillik o'sib borishi 11,5% ni tashkil qildi.

Future Market Insights (FMI) bashorat bo'yicha dunyodagi eng ommaviy muzeylarga turistik oqim 10-15%gacha oshadi. Faranglarning mashhur Luvr muzeyi, Londondagi tabiat tarixi muzeyi, Chikagodagi badiiy institut muzeyi, AQShdagi Metropoliten muzeylari hozirdan yetakchilikni qo'lga olgan. "Shuning uchun ham muzey turizmi jahon turizm industriyasining muhim tarmog'iga aylanishi kerak. Chunki, globalizmning salbiy yo'nalishlariga e'tibor kuchayayotgan hozirgi zamonamizda jahon xalqlari muzeylarda saqlanayotgan g'aroyib tarixiy eksponatlar orqali biri-birining tarixiy taraqqiyotlarini, bu tarixiy, madaniy taraqqiyotga qaysi xalqlar va elatlar munosib hissa qo'shganliklarini bilib oladilar, bu esa kelajak avlodlar-o'quvchilar va talabalar uchun juda muhim" degan xulosalar bor[16].

Keltirilganlardan xulosa shulkim biz ham umumjahon miqyoslaridagi muzeylarimizdan xalqaro muzey turizmida foydalanishning eng yangi texnologiyalarini ishlab chiqishimiz

zarur. Xalqaro muzey turizmida turistlar uchun muzey ekskursiyalarini Toshkent shahridagi Temuriylar tarixi davlat muzeyiga, O'zbekiston Davlat tarixi muzeyi, O'zbekiston amaliy san'at muzeyiga mukammal ravishda ishlab chiqish ham muzeylarimizning xalqaro miqyoslardagi shon-shuhratini oshiradi. Bu muzeylarga vatanimizga tashrif buyurgan davlatlarning boshliqlari birinchi navbatda kirishmoqda.

Samarqand shahridagi "Afrosiyob" muzeyi, Qoraqalpog'istondagi I.V.Saviskiy nomidagi davlat tarixiy muzeyi dunyoning noyob eksponatlariga boy muzeylar hisoblanadi. Ma'lumki, Faranglarning Luvr muzeyi insonlarning tashrifi bo'yicha dunyodagi birinchi o'rinni egallagan muzey hisoblanadi (yillik tashrif 5 mln. turist atrofida). Faranglar va Amerikaliklar esa Saviskiy nomidagi davlat tarixiy muzeyini "Sahrodagi Luvr" deb atashadi. So'ngi yillarda ma'lum bo'ldiki, Qoraqalpog'istondagi I.V. Saviskiy nomidagi davlat tarixiy muzeyini chet elliklarning barchasi "Sahrodagi Luvr" deb atashmoqda. AQShdagi mashhur "Metropolitan" muzeyi dunyoda birinchilardan bo'lib bu muzeyni dunyoning eng qiziqarli, insoniyat taraqqiyoti bilan bog'liq tarixiy eksponatlar boy muzey deb tan oldi. Bunday xalqaro reklamalardan unumli foydalanishimiz lozim.

O'zbekistonda muzey turizmini tashkil qilish va rivojlantirish muzeylar faoliyatini taraqqiyotga boshlaydi. Bu taraqqiyotga qo'shilish uchun muzey turizmida muzeylardan foydalanishni tashkil qilish va rivojlantirishga jadal kirishish kerak. Ikkinchidan, mamlakatimizda so'ngi yillarda xalqimizning, ayniqsa yosh avlodlarning muzeylarga qiziqishi va tashrif

buyurishlari, bu tashriflarni tashkil qiluvchi tashabbuskorlik ham, ayni vaqtda, dunyo xalqlarining, xalqaro turistlarning, vatanimizga tashrif qilgan davlat rahbarlarining muzeylarimizga qiziqishlari ham yildan-yilga kuchayib bormoqda.

Muzeylarga aholi, birinchi navbatda, o'quvchi va talaba-yoshlarni yanada keng jalb etish, shu orqali ularda o'zlikni anglash, Vatanni sevish tuyg'ularini kamol toptirish chora-tadbirlariga alohida e'tibor qaratilayotir. Joriy yilda mamlakatimizdagi ana shunday muassasalarda 1 ming 200 ga yaqin ko'rgazmalar, 73 mingdan ortiq ekskursiyalar uyushtirildi. Ahamiyatlisi, yilning birinchi yarmida ushbu maskanlarga 18 milliondan ziyod aholi tashrif buyurdi. Ularning salmoqli qismi yoshlardan iborat ekani g'oyatda quvonarli.

Dunyoga mashhur muzeylarning tajribalaridan ma'lum bo'lmoqdaki, bilimli, ziyoli xalqaro turistlar albatda birinchi navbatda kelgan mamlakatning aholisi taraqqiyoti tarixi, milliy madaniyati, urf-odatlarini ya'ni etnografiyasi bilan qiziqishadi. Qayd qilingan ikkala talabning tahlili natijalari shundan iboratki, vatanimizdagi barcha muzeylarga xalqaro turistlarni hech ikkilanmasdan taklif qilishimiz mumkin.

Xulosa va takliflar:

1. Jahon turizmida yangi va tobora ommaviylashib borayotgan muzey turizm xizmatlarini tashkil qilish va rivojlantirishning zamonaviy tadqiqotlarini amalga oshirish;

2. Muzey turizmi xizmatlarini tashkil qilish va rivojlantirishda yangi loyihalarni va dasturlarni ishlab chiqish;

3. Muzey turizmi xizmatlarini tashkil qilish va rivojlantirishda ichki va xalqaro

muzei turizmga xizmat qiluvchi yo'nalishlarini va bu yo'nalishlarni muzeylarni aniqlashtirish; amalga oshirishning strategik rejalarini

4. Turizm xizmatlaridagi yangi ishlab chiqish.

muzei turizmi xizmat turlarini 6. Yangi ish o'rinlarini ta'minlashda rivojlantirishning istiqbolliligini muzei turizmi xizmatlarini asoslash; rivojlantirishning iqtisodiy

5. Muzei turizmi xizmatlarini samaradorligini tadqiq qilish; rivojlantirishning istiqbolli

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг -«Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони 2016 йил 2-декабрь. ПФ-4861.

2. Будагян, Р.Р. Тенденции применения цифровых технологий в пространстве современного музея // Сфера культуры. 2021. № 1(3). -С. 61-68

3. Никифорова А.А. Музеи в туристском пространстве регионов // ЦИТИСЭ. 2022. № 2. С.367-373.

4. Самаров Х.К., Ўзбекистонда халқаро туризмни ривожлантиришда миллий мерос бойликларида фойдаланишнинг истиқболли йўналишлари, Phd. автореферати, Самарқанд, 2023, 64 б.

5. Қаҳҳоров Ж.А., “Ўзбекистонда гастрономия туризмни ривожлантиришнинг мақсади ва вазифалари”. “СЕРВИС” илмий-амалий журнали, 2019 йил. №3-сон. 83-88 б.

6. Herreman, Y. Museums and tourism: culture and consumption // Museum international. –1998. – Vol. L, № 3. – Pp. 4-12.

7. Perera, K. The Role of Museums in Cultural and Heritage Tourism for Sustainable Economy in Developing Countries // Material of International Conference on Asian Art, Culture and Heritage, 1913, p.210

8. Mensch P. van. Museology and management: enemies or friends? Current tendencies in theoretical museology and museum management in Europe // Museum management in the 21st century. Ed. by E. Mizushima. Tokyo, 2004. p.59

9. Ўринбоева Ю.П., Музей туризмни ривожлантириш – аҳоли фаровонлигини оширишнинг асосий омили. СЕРВИС, илмий-амалий ж., Самарқанд, 2024, 2\1 сон, 107-111 б.

10. Ўринбоева Ю.П., Ўзбекистонда янги-музей туризмни ташкил қилиш ва ривожлантиришнинг мақсади ва вазифалари. СЕРВИС, илмий-амалий ж., Самарқанд, 2024, 2\1 сон, 83-87 б.

11. Ўринбоева Ю. П., Янги Ўзбекистонда музей туризмни ривожлантиришнинг назарий асослари. BIZNES–ЭКСПЕРТ, №3, 2024 8-12 б.

12. Ўринбоева Ю.П., Музей туризми ва аҳоли турмуш даражаси. BIZNES –ЭКСПЕРТ №4, Тошкент, 2024 58-64 б.

13. Ўринбоева Ю.П., Иқтисодиёт таркибига туризмнинг янги турларини киритишнинг аҳамияти. “Iqtisodiyot va turizm” xalqaro ilmiy va innovatsion jurnal, №3(17), Бухоро, 2024 31-39 б.

14. DOI: <http://doi.org/10.15350/2409-7616.2022.2.32>

CONTENTS

1	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA SAVDO XIZMATLARINI O'RNI VA AHAMIYATI.	
	Sh.S.Sharifov, Sh.S.Axmadova.	4-11
2	PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL TOURISM IN UZBEKISTAN.	
	Nasreddinova Mehrangiz Shavkatovna, Usmanova Dilafruz Karshievna.	12-17
3	XIZMAT KO'RSATISH KATEGORIYASINING BOSHQARUV OB'KTINING IJTIMOY-IQTISODIY MAZMUNI.	
	Xudoyarov Lochinbek Bahromovich.	18-23
4	KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH.	
	Yuldashev Fozil Turapovich.	24-30
5	TURIZM SOHASIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH OMILLARI VA XUSUSIYATLARI.	
	Kamolova Moxinur Iskandarovna.	31-40
6	ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ АГРОСЕРВИСНЫХ УСЛУГ И БОЛЕЕ ГЛУБОКОГО ИЗУЧЕНИЯ ИХ ЗНАЧЕНИЯ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ УЗБЕКИСТАНА.	
	Низомова Р.А.	41-48
7	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA HUDUDIY TURIZM SOHASIDA INNOVATSION FAOLLIKNI OSHIRISH SHAKLLARI VA USULLARI.	
	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li.	49-57
8	MUZEY TURIZMI XIZMATLARINI TASHKIL QILISH VA RIVOJLANTIRISHNING MA'NAVIY, IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI.	
	Urunbayeva Yulduz Pirnazarovna.	58-62
9	INKLYUZIV TURIZMNING XUSUSIYATLARI VA UNI METODIK RIVOJLANTIRISH.	
	Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li.	63-71
10	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TURIZM SOHASI RIVOJLANISHINING IJTIMOY-IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIKASINI MATEMATIK MODELLASHTIRISH VA TAHLIL QILISH.	
	Sag'dullayev Otabek Qudrat o'g'li, Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li.	72-80
11	EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF INVESTMENTS IN THE ECONOMY OF KARAKALPAKSTAN.	
	Yakhshimuratova Aykhanum Rustamovna.	81-86
12	INTERNET SAVDO XIZMATLARI TASHKILIY-BOSHQARUV VOSITALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.	
	Tashmatov Sharaf Urokboyevich.	87-96
13	XIZMAT KO'RSATISH SIFATI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIR ETUVCHI XIZMATLARNI TASNIFLASH VA BAHOLASHNING YONDASHUVLARI.	
	Xudoyarov Lochinbek Bahromovich.	97-104
14	OSIYO TARAQQIYOT BANKI TAMONIDAN BERILGAN IQTISODIY RESURLARINI SAMARALI BOSHQARISH.	
	Xasanov Ahmadjon Shodiyarovich, Eshpulatova Sabina Alimardon qizi, Yorqulova Dilorom Ikromjon qizi.	105-114
15	KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHNING AHAMIYATI.	
	Yuldashev Fozil Turapovich, Axadov Baxtiyor Istamqulovich.	115-121
16	O'ZBEKISTONNING IQTISODIY RUVOJLANISHDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING ROLI.	
	Xasanov Ahmadjon Shodiyarovich, Eshpulatova Sabina Alimardon qizi,	122-131

	Yorqulova Dilorom Ikromjon qizi.	
17	NASHRIYOT KORXONALARIDA TADBIRKORLIK RISKLARINI BAHOLASH BA TAHLIL QILISH USLUBIYATI.	
	Tursunov Mansur Bekpulatovich.	132-146
18	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.	
	Abdullaeva Zulfiya Izzatovna.	147-158
19	RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA IQTISODIY O'SISHDA INNOVATSIYALARNING O'RNI.	
	Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Safarov Shuxrat Abduxakim o'g'li.	159-164
20	BANK AKTIVLARINI BOSHQARISH USULLARI VA TAMOYILLARI.	
	To'rayev Baxodir Xatamovich, Mardonov Xurshid Kasimovich.	165-172
21	XIZMATLAR VA TEXNOLOGIYALARNING XALQARO SAVDOSI	
	Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna, Azimjonova Fayyoza Farrux qizi.	173-181
22	IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA NEOKLASSIK YO'NALISHLARNING AHAMIYATI.	
	M.S.Musurmonova, X.K.Iskandarov.	182-186
23	INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.	
	Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna, Abdurashidov Sardorbek Xurshid o'g'li.	187-192
24	INTELLEKTUAL SALOHİYATNI RIVOJLANTIRISH - IQTISODIY O'SISH OMILI SIFATIDA.	
	Yuldashev Shamsiddin Kiyamiddinovich, Xalikova Lola Nazarovna.	193-200
25	BANK XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.	
	Xodjayev Aziz Avazxonovich	201-205
26	INTELLEKTUAL RESURLAR TASHKILOT INTELLEKTUAL KAPITALINING ASOSI SIFATIDA	
	Abduvohidova Gulshan Akmalovna	206-210
27	BANK LIKVIDLIGI VA UNI MOLİYAVIY RESURLARGA TA'SIRINI SAMARALI BOSHQARILISH.	
	Xodjayev Feruza Avazxonovna	211-216
28	IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHIDA BANK TIZIMINING O'RNI VA AHAMIYATI	
	A.T.Mardonova	217-223
29	IQTISODIY O'SISHNING BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA TARKIBIY O'ZGARISHLARNING AHAMIYATI.	
	D.Hakimov, S.Baxtiyorov, B.Mamaniyozov	224-231
30	CHAKANA SAVDO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.	
	Mamayev To'lqin Najmiddinovich	232-237
31	XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI QISHLOQ JOYLARIDA RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY YO'NALISHLARI.	
	Taylakova Dilafruz Baymamatovna	238-246
32	RESPUBLIKAMIZ IQTISODIYOTIDA INSTITUTLARNI IMPORT QILISH: AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI.	
	Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li.	247-253
33	HUDUDLARDA GASTRONOMIK TURIZMNI RIVOJLANTIRISH TAMOYILLARI VA OMILLARI.	
	Abduvaliyev Abdurahim Salim o'g'li	254-257